

Vindstød uden stormstyrke – OK 2015 i den offentlige sektor

Efter et ikke alt for dramatisk forløb gav overenskomstfornyelsen i 2015 økonomisk smalle forlig, der dog sikrer reallønstigninger, men også indeholder ændringer i reguleringsordningen. Desuden opnåedes resultater i forhold til bl.a. det psykiske arbejdsmiljø, ligestilling, forenkling af overenskomster og efteruddannelse. Endelig landede KL og lærerne en fælles tekst om arbejdstid. Samlet set er der mere tyngde i forligene end i '11 og '13

MIKKEL MAILAND / NANA WESLEY HANSEN

"Som noget nyt aftales ændringer i den reguleringsordning, der binder lønudviklingen i den offentlige sektor til lønudviklingen i den private. Det holdt hårdt og drøftelserne herom var med til at trække forhandlingerne ud. Ændringerne betyder bl.a., at lønudviklingen fremover aldrig kan blive højere i den offentlige end i den private sektor"

'STILHED EFTER STORM?' spurgte vi i overskriften til vores forskningsnotat om forventningerne til forhandlingerne 2015. Svaret her i slutningen af februar, hvor blækket endnu ikke er tørt på alle aftaler og afstemningerne ikke er gennemført blandt fagforeningernes medlemmer, må være, at stormen måske nok udeblev, men at der dog kom nogle vindstød undervejs i forløbet.

De generelle resultater

I de offentlige overenskomstforhandlinger er det et hierarki, således at det statslige forlig til en vis grad lægger rammerne for forhandlingerne på henholdsvis det kommunale og regionale område. Det var da også finansministeriets forhandlinger med CFU og Akademikerne, der blev afsluttet den 6. februar som de første.

Forliget indebar en tre-årig overenskomstperiode og lønstigninger, der med al sandsynlighed sikrer reallønstigninger, som var et krav fra lønmodtagerne efter lønmæssigt meget magre forlig i '11 og '13. Arbejdsgiverne kunne samtidig glæde sig over, at lønstigningerne ikke blev større, end at de kan kaldes 'samfundsøkonomisk forsvarlige'.

Som noget nyt aftales ændringer i den reguleringsordning, der binder lønudviklingen i den offentlige sektor til lønudviklingen i den private. Det holdt hårdt og drøftelserne herom var med til at trække forhandlingerne ud. Ændringerne betyder bl.a., at lønudviklingen

fremover aldrig kan blive højere i den offentlige end i den private sektor. På lønområdet gik CFU efter et særligt lønloft til de lavest-lønnede, men det blev afvist. Til gengæld fik denne gruppe et løft i pensionen.

Af øvrige resultater fra det statslige område kan nævnes et rejsehold, der skal tage sig af psykiske arbejdsmiljøproblemer, fælles indsats centralt for at understøtte tillid og samarbejde lokalt, og en ekstra uges øremærket forældreorlov til fædre med fuld løn.

I de kommunale og regionale forlig genfindes aftalerne om løn og reguleringsordning, om psykisk arbejdsmiljø og øremærket orlov. Men der er også særlige fingeraftryk, bl.a. et uddannelsesløft fra ufaglært til faglært og ændringer i medarbejder- og tillidsrepræsentantsystemerne, herunder en markering af værdien af den danske model.

Lærerne - endnu en gang

Blandt organisationernes egne forhandlinger var det som i 2013 lærernes arbejdstidsforhandlinger, hvor konfliktrisiko var størst. Efter at parterne længe stod langt fra hinanden, lykkedes det afslutningsvis at blive enige. Der er ikke tale om en ny arbejdstidsaftale, men om en supplerende tekst med tre hovedelementer: Indsats for at forbedre lærernes forberedelse, anerkendelse af lokalaftaler og forpligtende opfølgning.

KLs interne godkendelse af forliget trak ud, da der var internt uenighed, men godkendelsen kom på plads. Bliver overenskomsten med den nye tekst også stemt hjem af Danmarks

2 | nr 1 | 2015

Lærereforenings medlemmer undgås endnu en lærerkonflikt.

En markant byttehandel mellem KL og FOA

Det er fra organisationsforhandlingerne også værd at fremhæve forhandlingerne mellem KL og FOA. Her blev man enige om en ret og pligt for FOAs ufaglærte medlemmer til i løbet af en årrække at efteruddanne sig til faglært. KL får så samtidig opfyldt sit krav om forenkling og sammenlægning af overenskomster. Begge dele er markante resultater. FOAs hovedbestyrelse har dog i første omgang forkastet aftalen.

Mere end vedligeholdelsesforlig

OK 2015 runden tegner til at blive mere end bare et vedligeholdelsesforlig. Der er mere i lønningsposen, reguleringsordningen er

ændret, der er efteruddannelses- og arbejdsmiljømæssige tiltag og andre håndgribelige forandringer. Og så er der de mere 'utraditionelle' elementer som fx teksten om lærernes arbejdstid, tiltag om samarbejde og tillid og markeringer af værdien af den danske model. Den slags er med årene kommet til at fylde mere i de offentlige overenskomster. Skeptikerne vil mene, at det afspejler en manglende evne til at opnå mere håndfaste resultater, mens optimisterne vil fremhæve, at parterne med disse aftaler formår at adressere svært håndterbare aktuelle og længerevarende udfordringer, og dermed viser den danske forhandlingsmodels værd.

En længere analyse af OK 2015 vil være at læse i et FAOS-forskningsnotat med planlagt publicering april 2015.

"OK 2015 runden tegner til at blive mere end bare et vedligeholdelsesforlig. Der er mere i lønningsposen, reguleringsordningen er ændret, der er efteruddannelses- og arbejdsmiljømæssige tiltag og andre håndgribelige forandringer."